

N-VA NEEMT VERKEERDE BELASTING ONDER VUUR

De N-VA stelt in haar groeipact voor om de werknemersbijdragen te laten dalen, en de btw met één procent te verhogen. Goed bedoeld, stelt **GERT PEERSMAN**, maar dat zal niet werken. Het zijn de werkgeversbijdragen die in zo'n scenario naar beneden moeten.

Het groeipact zal niet pakken

GERT PEERSMAN

Wie? Hoogleraar economie (UGent).

Wat? De werkgevers minder lasten laten betalen op hun lonen en de btw doen stijgen, kan de economie doen heropleven.

Waarom? De kostprijs voor de consument blijft dezelfde, en bedrijven zullen sneller geneigd zijn meer personeel aan te werven.

Het initiatief kunnen we alleen maar toejuichen. Terwijl de regering zich tot nu toe heeft beperkt tot een beleid van besparingen, heeft de N-VA deze week een groeipact voorgesteld dat de economie moet relanceren. Geïnspireerd door de aanbevelingen van Europa, het IMF en de Oeso, is het pact opgebouwd rond een verschuiving van de belasting op arbeid naar belasting op consumptie. In essentie komt het voorstel neer op een daling van de werknemersbijdragen voor de sociale zekerheid (rsz), dat budgettair dan voornamelijk gecompenseerd wordt met een verhoging van de btw.

Maar de economen van de N-VA hebben zich vergist. Dit is niet de belastingverschuiving die Europa en andere internationale instellingen bij hun aanbevelingen in gedachte hebben. Een verschuiving heeft pas een gunstig effect op groei als ze gepaard gaat met een daling van de werkgeversbijdragen, niet deze van de werknemers. Die nuance is belangrijk, want de economische dynamiek en gevolgen van beide belastingen zijn helemaal anders. Een daling van werknemersbijdragen gecompenseerd met een btw-verhoging kan uiteindelijk zelfs contraproductief zijn.

De bijwerkingen

Voor werknemers en gezinnen is de voorgestelde verschuiving in het N-VA-groeipact in eerste instantie neutraal. Als de belastingen voor werknemers dalen, zal het netto-inkomen van een gemiddeld gezin wel stijgen, maar wat ben je daarmee als dat geneutraliseerd wordt met een stijging van de consumptieprijzen door de hogere btw? Met alleen deze verschuiving kun je macro-economisch nooit bijkomende koopkracht of economische groei creëren. De maatregel zal evenmin bepaalde werklozen overtuigen om uit hun zetel te komen en aan de slag te gaan (het groeipact beoogde namelijk ook effect op de werkgelegenheid). Waarom zou een werkloze die nu niet wil werken, dat plots wel willen indien de maatregel hem geen extra koopkracht oplevert? Nee, aan de kant van de gezinnen en het arbeidsaanbod verandert er op macro-economisch niveau quasi niets.

Ook werkgevers hebben geen belang bij de verschuiving. Hun loonkosten blijven bij een daling van de bijdragen voor de werknemers gewoon gelijk. Zij hebben dus ook geen reden om bijvoorbeeld extra mensen aan te werven. Voor zowel werknemers als werkgevers zijn bovenstaande effecten van de belastingverschuiving in het N-VA-groeipact dus neutraal, terwijl er wel een aantal negatieve bijwerkingen is. Door de btw-verhoging stijgen immers

de consumptieprijzen. Dat zal de mensen aanzetten om in het buitenland te gaan shoppen. Een algemene prijsstijging van bijvoorbeeld 1 procent betekent bovendien dat de waarde van al het gespaarde vermogen (de totale koopkracht, dus) in één klap met 1 procent daalt. Als gezinnen dat vermogen opnieuw willen opbouwen, zullen ze minder consumeren en meer sparen, wat uiteraard nefast is voor de groei. Laat staan dat we een relance van de economie krijgen.

Als nu de werkgéversbijdragen op arbeid dalen en gecompenseerd worden door een btw-verhoging, dan krijgen we totaal andere effecten. In tegenstelling tot een daling van de belastingen voor werknemers, leidt de lastenverlaging voor de werkgevers tot een kostenverhoging voor de ondernemingen. Het cruciale verschil is dat de consumptieprijzen er niet

voor de bedrijven namelijk aantrekkelijker om meer arbeiders aan te werven en in te schakelen in het productieproces waardoor de werkgelegenheid zal toenemen. Bovendien verbetert de maatregel onze concurrentiepositie. De lagere loonkosten zullen immers de exportprijzen doen dalen aangezien de btw op de export in het buitenland moet betaald worden (en door de maatregel dus niet verhoogd is). Kortom, in tegenstelling tot de werknemersbijdragen zal een verschuiving van werknemersbijdragen tot een boost van export en economische groei leiden, wat de economie relanceert.

Het kind en het badwater

Uiteindelijk zullen de effecten ook voor werknemers en gezinnen voordelig zijn. Als de werkgelegenheid en economische groei toenemen krijgt de overheid automatisch de ruimte om in tweede instantie bijvoorbeeld ook de werknemersbijdragen te laten dalen of andere initiatieven te nemen die gunstig zijn voor de gezinnen. Er is niets mis met een daling van belastingen op arbeid voor de werknemers, alleen mag dat niet gepaard gaan met een btw-verhoging.

We mogen het kind zeker niet met het badwater weggoien. Er zitten veel gunstige elementen in het voorgestelde groeipact, zoals een modernere loonvorming, transparantere vennootschapsbelastingen en een ambitieuzer beleid inzake onderzoek en ontwikkeling. Alleen dient het kernidee van het voorstel aangepast te worden. Om de groei te stimuleren en de economie te relanceren moet er een verschuiving zijn van de werkgeversbijdragen op arbeid naar btw, en niet van werknemersbijdragen naar btw aangezien dat laatste wel eens negatief zou kunnen uitdraaien. Dat is ook wat de verschillende internationale instanties in hun adviezen bedoelen. Pas als dergelijke verschuiving heeft plaatsgevonden, komt er in tweede ronde automatisch budgettaire ruimte vrij om andere initiatieven te nemen en in een opwaartse spiraal terecht te komen. Het is nu aan de regering om dit in beleid om te zetten.

De btw-verhoging zal mensen over de grens doen shoppen

door zullen stijgen, waardoor bovenstaande neveneffecten van inflatie uitblijven. De reden is vrij eenvoudig. De verhoging van de btw wordt namelijk gemiddeld gecompenseerd door een gelijkaardige daling van de kosten (werkgeversbijdragen). Op de keper beschouwd maakt het voor een onderneming niet uit of ze een stukje van hun verkoopprijs moeten doorstorten aan de btw of de sociale zekerheid. Dat heeft geen invloed op hun gedrag. De prijs die de consumenten moeten betalen blijft dus exact dezelfde.

En dit terwijl de neveneffecten van dergelijke verschuiving wél gunstig zijn en de economie zullen aanzwengelen. Door de lastenverlaging aan de kant van werkgevers wordt het

'Ik heb me zo als een engel voorgedaan dat ik veel vroeger ben vrijgekomen. Toen wist ik: goh, ik kan mensen in de luren leggen.'

Toen **MATTHIAS SCHOENAERTS** als 16-jarige in een gesloten jeugdinstituut werd geplaatst, ontdekte hij zijn acteerkwaliteiten. Al heeft écht acteren niets met bedrog te maken, voegt hij eraan toe (in de Volkskrant).